

VASARA BAIGĖSI VOS ATŠILUS ORAMS. Visą pavasarį buvo kalbama, kad netrukus laukia dideli karščiai ir maudynės šiltame vandenyje, o žemė išdžius kaip parakas. „Įsigykite ventiliatorių, kol dar yra!“ – ragino parduotuvių vitrinose. Visi bent kiek jautresni karščiui nedelsdami taip ir padarė.

Taip pat ir vakarinėje pakrantėje.

Huveneseto gyventojai viltingai dairėsi į sūrią jūrą ir vis laukė žadėtosios šilumos. Gana tų pasiutusiai vėjuotų arba lietingų vasarų, šiemet laukia nuostabi šilumos šventė!

– Patikėsiu tik patyręs savo kailiu, – kalbėjo skeptiškesni, bet viltis visada gyva, todėl net ir jie laukė ilgos ir karštos vasaros.

Galiausiai prasidėjo šviesiausias metų laikas. Deja, ypatingos šilumos jis neatnešė. Antra vertus, ne tiek daug ir teliėjo. Iš tos vasaros žmonės atsimins pakenčiamus orus ir ilgus, šviesius, bet vėsokus vakarus. Gelbėtis nuo karščio ventiliautoriais neprireikė, užtat po devintos vakaro visi vilkosi storus megztinius, kad netektų kalenti dantimis. Niekas negalėjo pasidžiaugti geru derliumi. Braškės sunoko per vėlai ir visai negausiai, iš raudonųjų serbentų ir rabarbarų taip pat neišėjo nieko doro. Vasara kaip vasara, gyvenimas taip pat.

Prasidėjo ir baigėsi liepa, atėjo rugpjūtis. Štai *tada* ir atšilo. Drungną orą pakeitus tropiniam karščiui, žmonės Huvenesete skubėjo bent šiek tiek pasimėgauti besibaigiančiomis atostogomis, kol dar neprasidėjo rutina, pamokos ir darbai. Paskelbus vėžių sezono pradžią, valčių pašiūrėse viena po kitos vyko šventės.

Būtent tada, kai ore virpėjo paskutinis vasaros atodūsis, Huvenesete padvelkė nerimu, kuris netrukus virto baime. Tokia stipria, kad kažkas tikrai turėjo įvykti. Mažytės gyvenvietės žmonės akimirksniu pasijuto nesaugūs.

Kažką ištiko nelaimė.

Kažkas neša blogį.

Šilto vėjo kedenami medžiai ir krūmai šnibždėjosi tarpusavyje.

Kas šįkart sudrumstė ramybę?

Ir ar yra pagrindo nerimauti kitiems?

RUGPJŪČIO 8 D.

„Tikriausiai kas nors atsitiko.“

PRO VALČIŲ PAŠIŪRĖS LANGĄ ĮKYRIAI ŠVIETĖ SAULĖ. Taip visada būdavo, jei tik ji išlįsdavo iš debesų, bet šiandien Uvei Dalmanui tai ypač trukdė.

– Tuoj ir viduje reikės saulės akinių, – sumurmėjo jis panosėje.

Vaikštant pašiūrės grindys girgždėjo.

Lauke buvo šilta, viduje taip pat, dėtis nėra kur. Uvė negrabiai, nors gal tiksliau būtų sakyti nekantriai, rausėsi tarp sukabintų ant vinių gelbėjimosi liemenių. Kur, po galais, dingo mažoji? Sūnus su anūkais buvo išplaukę vos prieš kelias dienas, Elina juk turėjo būti su liemene.

Uvė patraukė didesnes, bet mažosios ir toliau nesimatė. Jis sutramdė atodūsj. Nedaug trūko, kad kaip reikiant susierzintų. Liemenę reikės rasti, bet tai galima padaryti ir po pietų. Irma jau šildo maistą, atšalęs būtų neskanus. Gal ji žinos, kur liemenė? Tvarkantis jai kildavo įvairiausių idėjų, spėti su jos minčių eiga beveik neįmanoma. Antra vertus, laiko marios, iki vakaro dar kelios valandos.

Uvės ir Irmos laukė smagi popietė bei vakaras. Irma pažadėjo marčiai iškepti morenginį tortą, o Uvė turėjo paimti Eliną iš vaikų šventės Kungshamne. Kiek vėliau, kai vėžių

šventē įsisiūbuos, vaikai keliaus pas juos. Sūnus Magnusas ir jo žmona Luvisa nusprendė, kad vakarėlyje vaikams ne vieta. Akivaizdu, pensininkams taip pat.

Jie apie viską pagalvojo. Tiesa, Uvė žinojo, kad Irma norėtų pavakaroti ilgiau. Pats mieliau, gal net daug mieliau iš viso ten neitų, bet visko juk nebūtina sakyti garsiai.

Jis tvirtu žingsniu patraukė namo. Visai netoliese esanti valčių pašiūrė priklausė jiems jau beveik trisdešimt metų. Per tiek laiko daug vandens nutekėjo, o ir patirta nemažai.

– Uvė!

Irma iškišo galvą terasos tarpduryje jam jau artėjant prie galinės namo pusės. Baltos lentos blizgėjo saulėje. Paskutinį kartą jos dažytos vos prieš dvejus metus. Vakarinės pakrantės klimatas tikras peilis dažams, bet namas atrodys kaip naujas dar mažiausiai penkerius ar šešerius metus. Bent jau dažytojas taip pažadėjo.

– Aš jau čia.

Ji susiraukė.

– Jau buvau susirūpinusi, kur dingai. Tuoį pietausim.

Uvė neatsakė.

Jų valgymo ir miego ritmas visada skyrėsi. Jei atvirai, tai negi pietūs toks jau skubus reikalas? Jie niekada nepirkdavo prašmatnaus maisto. Mėsainiai, bulvytės, pieno kokteilis. Viskas iš „Sodžiaus“ prekybos centro, į kurį užsukdavo apsipirkti.

– Vos pavalgiusi ketinau kepti tortą, – eidama į virtuvę pasakė Irma. – Noriu būti tikra, kad spėsiu.

Uvė tylėdamas linktelėjo.

Irma kepė tą tortą šimtus kartų, bet vis tiek atrodė įsi-

tempusi. Nieko nuostabaus, jai patinka būti įsitempusiai. Bent jau jis padarė tokią išvadą – Irma mėgsta ką nors daryti spaudžiama laiko. Tada jaučiasi reikalinga, gal net ir šiek tiek gyvesnė. Jei kur nors skubi, vadinasi, kažkas laukia.

Regis, tai puikiai tiko marčiai. Toji mėgo prašyti paslaugų. Uvė žinojo, jog Irma pašiurpo, kai Magnusas pranešė, kad jiedu su Luvisa palieka Geteborgą ir keliai čia, į Huvenesetą. Magnusas čia užaugo, bet Luvisa neturėjo jokių sąsajų. Kaip dažnai reikėtų matytis gyvenant taip arti? Kaip tėvams suprasti, kada tampa pernelyg įkyrūs?

Užtat Uvė visai nesibaimino, sūnus taip pat.

– Luvisa visai kaip aš – trokšta pabėgti iš didmiesčio, – sakė Magnusas. – Mes ten nesijaučiame savi. Mūsų mažai šeimynėlei tai lyg grįžimas namo, o visa kita susitvarkys.

Uvė irgi taip manė, nors jo ir Irmos pažįstamų rate netrūko pavyzdžių, prie ko gali privesti perdėtas tėvų paslaugumas ir noras kišti nosį į vaikų reikalus. Tarp gerų draugų tikrai pasitaikė tokių, kurie liūdėjo, kad per retai gauna progą pasimatyti su vaikais ir anūkais.

– Mes taip nesielgsime, – pareiškė Uvė. – Nepersistinkime.

Gal jiems ir pavyko, nes Uvės santykiai su sūnumi buvo spontaniški ir neįpareigojantys. Bėgant metams jie rado abiem tinkamą modelį.

– Na štai, – pratarė Irma. – Viskas paruošta.

Uvė įdėmiai nužvelgė stalą ir lėtai linktelėjo.

Taip, viskas savo vietoje.

Kaip visada.

– Pradėsime? – paklausė Irma ir atitraukė savo kėdę.

Apėjęs stalą Uvė paėmė stovinčią priešais. Žiūrėdamas į nukrautą stalą pajuto, kad apetitas blėsta. Jam visada taip nutikdavo ilgai ko nors norint. Laukė iškilminga akimirka, viena geresnių per pastaruosius kelerius metus.

Vis dėlto pirma reikia pasistiprinti. Artėjo pusė pirmos, Irmai kiltų įtarimų, jei nevalgytų.

– Žinoma, – pratarė Uvė. – Užkąskim.

Visa kita palauks.

Jis viską spės.

Svarbiausia, kad Irma nesuprastų, ką yra suplanavęs nuveikti.

Uvė nusišypsojo.

Artėjantis vakaras bus vienas geriausių gyvenime. Tačiau tik jam.

– GAL PO BURNELE?

Henriko balse suskambo šelmiška gaidelė ir nekantra.

Augustas pertraukė braškinio torto puošybą ir pažvelgė į savo geriausią draugą. Buvo be kelių minučių penkios, lauke dvidešimt penki laipsniai šilumos.

– Mielai išlenksiu taurelę kiek vėliau, valčių pasiūrėję, prieš susirenkant svečiams, – atsakė jis. – O dabar verčiau išgersiu vandens. Velniškai karšta.

Henrikas šyptelėjo.

– Atleisk, truputį nesiorientuoju situacijoje, – atsiprašė. – Man dar neteko dalyvauti tikroje vėžių šventėje.

– O man atrodo, kad mudu su tavim lankėmės bent tuzine tokių vakarėlių, – nustebo Augustas.

Henrikas papurtė galvą.

– Ten buvo tik imitacija, – paprieštaravo jis. – Stokholme nebūna tikrų vėžių švenčių. Tokios vyksta tik čia, kur iš tiesų yra vėžių.

Augustas nusišypsojo.

Jo persikėlimas į vakarinę pakrantę retą paveikė taip stipriai kaip Henriką, kuris tebegyveno Stokholme. Praėjo dveji metai nuo tada, kai Augustas paliko finansininko

gyvenimą sostinėje, kad įgyvendintų savo svajonę atidaryti naudotų daiktų parduotuvę Kungshamne, vos už trijų kilometrų nuo Huveneseto, kuriame apsigyveno. Pasirinkti šią vietą naujam gyvenimui paskatino vaikystės prisiminimai apie laikus, kai seneliai turėjo čia vasarnamį. Visa kita susidėliojo savaime ir taip greitai, kad net kvapą gniaužė. Persikraustęs jis vos po kelių savaičių sutiko savo gyvenimo meilę.

Mariją.

Jie gyveno žaviame name pačiu romantiškiausiu visatoje adresu: Meilės gatvėje. Kas gali būti geriau už meilę Meilės gatvėje? Vasarį jie susilaukė mergaitės ir nuo tada Augustas plaukiojo laimės burbule.

Jis buvo įsimylėjęs ir tapo tėčiu. Taip pat turėjo draugą Stokholme, kuris kaip įmanydamas dažniau atvykdavo aplankyti jo rojuje.

– Džiaugiuosi, kad šią vėžių šventę laikai unikalia, – pratarė Augustas ir pažvelgė į dukrą Sofiją, sėdinčią vaikiškoje kėduteje kitapus virtuvės salos.

Ji buvo didžiausias, svarbiausias ir smagiausias įvykis Augusto gyvenime. Taip pat labiausiai viską pakeitęs. Tarsi iš niekur atsiradęs troškimas turėti vaikų užgriuvo Augustą mirus tėvams ir netrukus įsimylėjus Mariją. Ji pastojė anksčiau nei planuota, visų pirma todėl, kad jie iš viso neplanavo, tačiau susidūrus su šiuo faktu nė vienam nekilo minčių nės-tumo nutraukti.

Sofija susikaupusi sekė kiekvieną Augusto judesį.

– Siaubas, koks išrankus tas tavo krikštatėvis, – švelniai tarė jis.

Apvalus mažylės veidelis nušvito plačia, dar beveik visai bedante šypsena.

– Uuu, – nudžiugo ji.

– Uuu, – pakartojo Augustas ir nusijuokė. – Girdi, Henrikai? Ji pritaria!

Bičiulis nuslopino atodūsį ir ryžtingai priėjęs iškėlė Sofiją iš kėdutės.

– Neklausyk, kai tėtis erzinas, – pasakė jis ir pabučiavo mažylę į pakaušį. – Vieną dieną, kai būsiu tave išmokęs visko, ką pats moku, tavo gyvenimas irgi taps toks turiningas, kad vaikščiosi tik į šauniausius vakarėlius, o apie kitus net negalvosi.

Augustas taip nusikvatojo, kad net išmetė ant grindų saiką.

– Išmokysi visko, ką pats moki? Gal dirbti po aštuoniasdešimt valandų per savaitę? Velniop tokius mokslus.

Henriko akyse žybtelėjo kibirkštėlė.

– Na, tai sustabdyk mane, jei gali, – atsakė pamerkdamas akį.

Augustas vėl nusijuokė ir pasilenkė pakelti saiko. Siekdamas jo viena ranka, kita prilaikė viršutinę marškinių kišenę, kad neiškristų žiedas.

Jis ten pragulėjo jau tris dienas.

Tris ilgas dienas, per kurias Augustas taip ir nesugebėjo pasipiršti Marijai.

Jis niekada nieko nebijojo, o dabar staiga tapo didžiausiu bailiu visoje planetoje. Nes pats niekada nebuvo vedęs, o štai Marija pragyveno santuokoje daugiau nei dešimt metų. Su vyru, kuris daužė ją kaip bokso kriaušę.

– Aš myliu mus, Augustai, – sakydavo Marija. – Tai, kurie esame ir kaip gyvename. Būtent taip noriu praleisti visą likusį gyvenimą.

Augustas tai laikė laimės požymiu. Ir ženklu, kad jai ir taip gerai, o santuoka nieko nepridėtų.

„Gal ji nenori? – mąstė jis. – Gal nesitiki, kad aš norėsiu?“

Henrikas vėl pasodino Sofiją į kėdutę.

– Palaukim, kol tėtis baigs tortą, kad galėtume imtis suaugusiesiems skirtų pramogų, – pratarė jis.

Užuoat atsakęs, Augustas užvertė akis į lubas.

– Tu nepataisomas, – sudejavo.

– O tu švaistai laiką tokioms keistenybėms kaip tortai, užuoat skyręs dėmesio tauriesiems gėrimams, – atkirto Henrikas. – Kada pasirodys auklė?

– Šįvakar nebus jokios auklės. Sofija dalyvaus šventėje.

Augustas neužsiminė, kad jie kreipėsi net į kelis žmones, kurie galėtų pabūti su atžala. Pavyzdžiui, į Marijos mamą, bet ji jau turėjo kitų planų ir atsisakė. Nors gal tiesiog pati norėjo dalyvauti vėžių šventėje. Augustas nebuvo tikras, ar kartais nėra būtent taip.

– O negalit paskambinti tam aukliukui, kurį paprastai kviečiatės? – klausinėjo Henrikas, tarsi Augustas ir Marija nebūtų apie tai pagalvoję. – Vaikinukui, kuris čia lankėsi prieš kelias valandas.

– Lukas užsiėmęs, – atsakė Augustas. – Jo tėvai irgi rengia vėžių šventę. Lukas su jaunesne sesute jaukiai vakaros pas senelius. Ir būk geras, nevadink jo aukliuku.

Keturiolikmetis Lukas buvo jų kaimynas ir per vasaros atostogas kelias dienas per savaitę prižiūrėdavo Sofiją

parduotuvėje, kol Augustas bendraudavo su klientais. Marija nutraukė motinystės atostogas ir grįžo į darbą policijoje anksčiau nei tikėtasi, todėl nuo gegužės dienomis Sofija rūpinosi Augustas. Šiandien kiek anksteliau Lukas su ja ilgai buvo lauke, kad Augustas, Marija ir Henrikas galėtų ramiai pasiruošti vėžių šventei. Jo pagalba buvo tikrai vertinga.

Prisiminęs, kaip ruošdamiesi vakarėliui jiedu su Marija puldinėjo po namus, Augustas aiškiai jautė kišenėje gulintį žiedą. Nešiojosi jį ten, kad nepraleistų geros progos pasipiršti, tačiau tokia vis nepasitaikė. Nuojauta kuždėjo, kad pats pajus, kai ateis tinkamas metas. Vadinasi, žiedas turi būti po ranka.

Virtuvėje šaižiai suskambo išmanusis.

Augustas skubiai nusišluostė rankas ir atsiliepė.

– Strindbergas.

Pasigirdo vyresnio amžiaus moters balsas.

– Augustas Strindbergas? Labai gerai. Skambinu dėl senų kompiuterių varguoliams.

Jis vos neprunkštelėjo. Moteris, aišku, teisi – jo parduvėje buvo renkami nebenaudojami kompiuteriai ir išmanieji telefonai, tačiau jis niekada nesakė, kad tie daiktai skirti *varguoliams*.

– Puiku, – tarė Augustas. – Mes siekiame paremti moksleivius, kurių tėvai neišgali nupirkti kompiuterio ar išmaniojo...

– Aš taip ir sakiau, – nutraukė jį moteris.

Henrikas susidomėjęs stebėjo Augustą, šiam bandant subtiliau apibūdinti padėtį ir kartu nenubaidyti skambintojos. Jo iniciatyva sulaukė didelio dėmesio, panašios akcijos

pradėtos ir kitose šalies vietose. Nors projektas truko vos šešias savaites, jam pavyko surinkti jau daugiau nei aštuoniasdešimt telefonų ir kompiuterių.

Baigdamas pokalbį jis paprašė moters atvežti daiktus į parduotuvę ir vėl sutelkė dėmesį į tortą, kurį ketino papuošti didelėmis raudonomis braškėmis. Norint užbaigti reikėjo daugiau grietinėlės, Marija išvažiavo dviračiu jos nupirkti, taip pat dar šio bei to. Pagrindą jis kepė pagal savo mamos vadinamąjį „trijų stiklinių modelį“, o vanilinį kremą paruošė jau pagal Marijos mamos receptą. Žavingai žvilgantis, tarkuota citrinos žievele pagardintas kremas išėjo puikios konsistencijos. Sode nuskintos braškės buvo paskutinės ir, galima sakyti, vienintelės iš tik praėjusią savaitę užderėjusio derliaus.

Jo mintis ir veiksmus nutraukė stiprus beldimas į lauko duris.

Augustui vos spėjus pakelti akis, virtuvėje išdygo Lukas. Išvažiuodama į parduotuvę Marija tikriausiai pamiršo užrakinti duris.

– Kas nutiko?

Žodžiai Augustui ištrūko tą pačią akimirką, kai galvoje susiformavo mintis. kažkas tikrai negerai, apie tai bylojo visa Luko povyza.

Vaikinuko skruostai liepsnojo paaugliškais spuogais.

– Tėtis paprašė surasti močiutę ir senelį, bet kiek klausi-nėjau, jų niekas nematė, – atsakė jis paauglišku balsu. – Pagalvojau, gal jūs netyčia... Gal... Gal matėte juos?

Augustas suraukė kaktą. Jis žinojo, kad Luko seneliai yra Irma ir Uvė, taip pat kur jie gyvena, bet tik tiek.

– Turi galvoje šiandien?
Lukas atrodė įsitempęs.
– Taip. Arba dabar. Na, kaip nors panašiai.
Augustas papurtė galvą.
– Ne, – atsakė. – Nemačiau. Kodėl...
Ji nutraukė paaugliškas balsas.
– Nes jie dingo. Tėtis sako, kad jie dingo.